

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації до виконання та оформлення
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня міждисциплінарної
освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Г. В. Обруч – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту;

О. В. Глущенко – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 4 від 23 січня 2026 року)

К 32 **Кваліфікаційна** робота : методичні рекомендації до виконання та оформлення для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент» [Електронний ресурс] / уклад. Л. В. Тешева, Д. В. Бабич, С. М. Бабич, Л. Л. Калініченко, О. О. Крикун, Ю. Г. Медяник, Д. Г. Михайленко, С. М. Нескородєв, І. А. Тернова, О. С. Шуміло, М. В. Чужданова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. – (PDF 44 с.)

Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи для магістерської міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент» розроблені з метою забезпечення здобувачів вищої освіти необхідними знаннями та навичками для проведення наукових досліджень, спрямованих на вирішення актуальних проблем в інноваційному підприємстві та управлінні. У сучасних умовах розвитку цифрової економіки, глобалізації ринків та інтенсивних інноваційних процесів, вміння інтегрувати міждисциплінарні підходи та використовувати новітні управлінські та підприємницькі інструменти є ключовими для успішної кар'єри в цих галузях. Методичні рекомендації покликані допомогти здобувачам на всіх етапах підготовки кваліфікаційної роботи – від вибору теми і постановки дослідницьких завдань до структурування та оформлення наукової праці.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, фахівців, що здійснюють керівництво кваліфікаційною роботою, рецензентів.

УДК 005:378.147.091.33-028.21(072)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2026
© Тешева Л. В., Бабич Д. В., Бабич С. М., Калініченко Л. Л., Крикун О. О., Медяник Ю. Г., Михайленко Д. Г., Нескородєв С. М., Тернова І. А., Шуміло О. С., Чужданова М. В., уклад., 2026

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення, мета та завдання кваліфікаційної роботи магістра	5
2. Етапи виконання кваліфікаційної роботи магістра	7
3. Вимоги до змісту, структури та обсягів кваліфікаційної роботи магістра	9
4. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи магістра	17
5. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра	21
6. Процедура публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра	24
7. Літературні джерела	27
Додатки	29
<i>Додаток А</i> Орієнтована тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти міждисциплінарної освітньо-наукової програми Інноваційне підприємництво та менеджмент	30
<i>Додаток Б</i> Зразок заяви на закріплення теми та керівника кваліфікаційної роботи	32
<i>Додаток В</i> Зразок оформлення титульної сторінки до кваліфікаційної роботи	33
<i>Додаток Г</i> Зразок оформлення завдання до кваліфікаційної роботи	34
<i>Додаток Д</i> Зразок оформлення реферату до кваліфікаційної роботи	36
<i>Додаток Е</i> Пам'ятка щодо проведення перевірки кваліфікаційних робіт щодо наявності запозичень	38
<i>Додаток Є</i> Приклад заяви на перевірку кваліфікаційної роботи на запозичення	40
<i>Додаток Ж</i> Приклад оформлення ілюстративного матеріалу	41
<i>Додаток З</i> Приклад оформлення рецензії	42
<i>Додаток І</i> Приклад оформлення відгуку наукового керівника	43

ВСТУП

Кваліфікаційна робота є завершальним етапом підготовки магістра за міждисциплінарною освітньо-науковою програмою «Інноваційне підприємництво та менеджмент». Цей етап дозволяє здобувачу вищої освіти продемонструвати здобуті теоретичні знання, професійні навички та практичні вміння в управлінні інноваційними процесами, а також здатність вирішувати складні практичні завдання в галузі підприємництва.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент». Мета методичних рекомендацій – забезпечити студентів структурованими вказівками щодо підготовки, написання та захисту магістерських робіт.

Основна увага приділяється методологічним аспектам, вимогам до змісту, структури та оформлення роботи, а також критеріям оцінювання результатів дослідження. Особлива увага звертається на важливість міждисциплінарного підходу, що поєднує знання в галузі менеджменту, підприємництва, економіки та цифрових технологій, що є важливим для сучасного інноваційного середовища.

Методичні рекомендації містять поради щодо вибору теми, визначення мети та завдань дослідження, обґрунтування методів і підходів, аналізу та інтерпретації результатів. Окрім того, представлено вимоги до етичних аспектів проведення дослідження, що відповідають академічним стандартам, а також загальні принципи підготовки до публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Методичні рекомендації покликані сприяти успішному виконанню кваліфікаційних робіт студентами магістерського рівня за освітньо-науковою програмою «Інноваційне підприємництво та менеджмент», що, в свою чергу, підвищить їх професійну конкурентоспроможність і сприятиме їхньому ефективному внеску у розвиток інноваційного підприємництва.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Кваліфікаційна робота магістра – це самостійне наукове дослідження, що передбачає новизну підходів до досліджуваної теми.

Кваліфікаційна робота має комплексний характер, інтегруючи елементи управління, економіки, підприємництва та цифрових технологій, що відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців у сфері інновацій. Вона є роботою наукового змісту, яка має внутрішню єдність і відображає хід та результати розробки вибраної теми, відповідати сучасному рівню розвитку науки, а її тема має бути актуальною.

Мета кваліфікаційної роботи магістра – розв’язання комплексу наукових і прикладних завдань відповідно до узагальненого об’єкта діяльності на основі системи теоретичних знань і практичних навичок для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення системи управління на підприємствах (організаціях, установах) у сфері організаційно-управлінської, виробничо-економічної, інформаційно-аналітичної діяльності та ініціювання до впровадження новацій, напрямів розвитку і реалізації стратегії розвитку підприємства (організації, установи).

Мета кваліфікаційної роботи повинно переплітатися з назвою роботи і повинна чітко вказувати, які завдання розв’язуються в роботі.

Завдання кваліфікаційної роботи мають характеризувати основні етапи досягнення мети виконання кваліфікаційної роботи і відповідати її структурі. Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- Аналіз наукових та практичних джерел з обраної теми з метою визначення актуальності досліджуваної проблеми та ознайомлення з останніми досягненнями в галузі.

- Формулювання обґрунтованих цілей і завдань дослідження з урахуванням актуальних викликів у сфері інноваційного підприємництва.

- Вибір методів дослідження, що відповідають цілям і завданням роботи, та обґрунтування їх доцільності у контексті вирішення поставленої проблеми.

- Проведення емпіричного дослідження або аналіз конкретних прикладів, що дозволяють оцінити ефективність сучасних управлінських підходів.

- Інтерпретація отриманих результатів та їх узагальнення у вигляді конкретних рекомендацій для управлінських рішень у сфері інноваційного підприємництва.

- Оцінка можливості впровадження досліджуваних рішень у практичну діяльність підприємств з урахуванням особливостей інноваційного та цифрового середовища.

- Підготовка кваліфікаційної роботи відповідно до вимог академічної доброчесності та стандартів написання наукових праць, що включає чітке структурування матеріалу, правильне оформлення посилань та висновків.

Ці завдання дозволяють продемонструвати міждисциплінарний підхід, критичне мислення та здатність до самостійного дослідження, що є необхідними компетентностями для ефективної роботи в умовах сучасного ринку інновацій.

Кваліфікаційна робота магістра **виконується на матеріалах реальних об'єктів** – підприємств будь-якої форми власності та їх об'єднань, установ і організацій, які, як правило, є юридичними особами і мають самостійну звітність.

Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи магістра має бути цілісним, логічним, доказовим, пояснювальним та науково аргументованим. Зміст кваліфікаційної роботи магістра базується на інтегрованих, загальних та фахових компетентностях здобувачів вищої освіти, сформованих у процесі теоретичного навчання, виконання ними наукової роботи, а також проходження переддипломної практики.

Кваліфікаційна робота магістра не може мати копілятивний характер, за змістом та планом повторювати напрацювання з наукового напрямку, в тому числі наукового керівника роботи.

Кваліфікаційна робота магістра повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;
- реально обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності на досліджуваному об'єкті, актуальні для впровадження у практику суб'єктів господарювання;
- елементи наукової новизни з предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

Оскільки кваліфікаційна робота магістра є роботою наукового характеру, а будь-які результати наукової діяльності повинні бути введені до наукового обігу, то обов'язковою складовою виконання кваліфікаційної роботи за міждисциплінарною освітньо-науковою програмою "Інноваційне підприємництво та менеджмент" є **підготовка наукової публікації за результатами дослідження.**

Кваліфікаційна робота подається в такому вигляді, який дозволяє судити, наскільки повно відображені та обґрунтовані положення, висновки та результати, їх новизна та значущість.

Робота повинна відповідати академічним стандартам, включати обґрунтований вибір дослідницьких методів, аналіз наукових джерел, обробку та інтерпретацію даних, а також рекомендації щодо вирішення обраної проблеми.

Кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження теми на реальному підприємстві, обґрунтованих пропозицій, а також не має відгуку наукового керівника та зовнішньої рецензії, **до захисту не допускається.**

2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

2.1 Вибір теми.

Тема кваліфікаційної роботи повинна відображати актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку функціональних напрямків управлінської діяльності і конструюватися на основі виробничих функцій та типових завдань ведення бізнес-процесів, що формують складові професійної компетентності.

Тематика кваліфікаційних работ магістра розробляється науковцями кафедр економіки та менеджменту та кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва та зацікавленими зовнішніми стейкхолдерами. Щорічно тематика корегується з урахуванням нагромадженого на кафедрах наукового досвіду, рекомендацій стейкхолдерів та голови атестаційної комісії.

Тему кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти обирає самостійно згідно з тематикою, що затверджена кафедрою та погоджує її з науковим керівником (перелік орієнтованих тем у *додатку А*). Здобувачам, також, надається право запропонувати власну тему дослідження за умови обґрунтування доцільності її розроблення, яка відповідає їх науковим інтересам, що були проявлені під час написання курсових робіт, підготовки наукових публікацій, виступах на міжнародних, всеукраїнських, університетських науково-практичних конференціях.

Важливим аргументом на користь вибору теми може бути також досвід роботи здобувача на підприємстві, що є об'єктом досліджень, або його творчий інтерес до теми не тільки для написання кваліфікаційної роботи, а й надалі, наприклад, у процесі роботи над дисертацією на здобуття ступеня доктора філософії.

Суттєвим у виборі теми є ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями в спеціальній періодиці, а також консультації зі спеціалістами-практиками, що дозволить виявити важливі питання, які мало вивчені наукою.

Термін вибору теми кваліфікаційної роботи визначається рішенням кафедри економіки та менеджменту. За відсутності пропозицій здобувача щодо досліджуваного об'єкта, кафедра економіки та менеджменту залишає за собою право на призначення підприємства або установи, з якими має відповідну угоду.

Після вибору теми і визначення об'єкту дослідження (його повної юридичної назви, організаційно-правового статусу та міста розташування) кожен здобувач вищої освіти за погодженням з науковим керівником на початку II семестру подає заяву на ім'я завідувача кафедри економіки та менеджменту (зразок заяви *Додаток Б*), в якій вказує обраний напрямок наукового дослідження і пропозицію щодо кандидатури наукового керівника.

Керівником кваліфікаційної роботи магістра може бути науково-педагогічний працівник кафедри, який має науковий ступінь доктора наук, доктора філософії / кандидата наук, вчене звання, та проводить наукові дослідження за відповідним напрямом.

Тема дослідження, визначена у заяві, є попередньою і може корегуватися в процесі розгляду та затвердження на засіданні кафедри, підготовки і підписання наказу.

Не допускається виконання кваліфікаційної роботи магістрами на однакову тему в межах одного навчального року. Список здобувачів вищої освіти, перелік тем досліджень, наукові керівники затверджуються наказом ректора (проректора)

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Внесення змін та уточнень до тем кваліфікаційних робіт магістрів можливе, як виняток, протягом вересня III семестру.

2.2. Складання плану

Після остаточного узгодження теми кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти складає план роботи, який узгоджується з науковим керівником. Якщо відбувається порушення, то науковий керівник інформує завідувача кафедри про порушення графіку виконання завдання. У встановлений графіком кінцевий термін здобувач має подати роботу на кафедру для перевірки щодо наявності запозичень (плагіат).

2.3. Відбір інформаційних джерел за темою магістерського дослідження та їх опрацювання.

Глибокий та критичний аналіз зібраної інформації забезпечує основи для науково обґрунтованого й достовірного дослідження. Інформаційні джерела мають відповідати таким вимогам:

- актуальність - використання сучасних наукових та практичних досягнень, що стосуються обраної теми;
- авторитетність - перевага надається публікаціям у наукових базах, рецензованих журналах, офіційних документах;
- релевантність - інформація повинна прямо стосуватися досліджуваної проблематики.
- заборонено використання джерел інформації держави-агресора або держави-окупанта в науково-технічній діяльності.

Пошукові бази для огляду літератури до кваліфікаційної магістерської роботи:

- наукові бази даних Scopus, Web of Science, Google Scholar, SpringerLink, JSTOR тощо.
- офіційні документи, статистичні звіти, звіти міжнародних організацій (напр. документи Європейського Союзу (ЄС), Організації Об'єднаних Націй (ООН), Світового банку тощо).
- навчальні та науково-методичні матеріали у цифрових бібліотеках університетів, матеріали конференцій, семінарів та ін.
- збір і опрацювання фактичного матеріалу під час переддипломної практики щодо об'єкту дослідження.

Апробація матеріалів дослідження

Апробація результатів магістерського дослідження передбачає представлення основних положень і висновків на різноманітних наукових та науково-практичних заходах. Зокрема, апробація здійснюється через:

- доповіді на міжнародних, всеукраїнських та університетських наукових і науково-практичних конференціях, організованих для здобувачів вищої освіти та молодих науковців;
- участь у конкурсах студентських наукових робіт, що сприяє підвищенню академічного рівня дослідження та популяризації його результатів;
- участь у круглих столах, семінарах та інших заходах, спрямованих на обговорення наукових ідей із фахівцями та зацікавленими сторонами.

2.3. Підготовка та публікація результатів дослідження:

Процес підготовки результатів дослідження та їх оформлення включає такі етапи:

- написання чернетки кваліфікаційної роботи та подання її для ознайомлення науковому керівнику. За потреби, залучаються консультації фахівців у відповідній галузі для уточнення окремих аспектів дослідження.

- усунення зауважень, виявлених у первинному варіанті (чернетки), відповідно до рекомендацій наукового керівника та консультанта. Підготовка остаточного варіанта роботи, що передбачає повне дотримання встановлених вимог до оформлення кваліфікаційних досліджень.

2.6. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи передбачає кілька ключових етапів, спрямованих на забезпечення відповідності дослідження академічним вимогам і стандартам. Детально основні етапи підготовки до захисту розглянуто в розділі 5.

3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ, СТРУКТУРИ ТА ОБСЯГІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

3.1. Організація виконання роботи

Кваліфікаційна робота магістра виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України з питань інноваційної підприємницької та управлінської діяльності, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених здобувачем вищої освіти власних досліджень реального об'єкту.

Структурні компоненти кваліфікаційної роботи магістра визначені в табл.3.1.

Таблиця 3.1 - Компоненти кваліфікаційної роботи магістра

Структурні компоненти	Опис
1	2
Титульний аркуш	Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи і оформлюється відповідно до вимог, установлених університетом (Зразок <i>Додаток В</i>).
Завдання на магістерську дипломну роботу	Завдання на кваліфікаційну роботу містить тему дослідження, строк подання здобувачем вищої освіти роботи, перелік питань, які потрібно розробити та план виконання роботи. Завдання підписують здобувач вищої освіти, науковий керівник, гарант освітньої програми і затверджує завідувач кафедри економіки та менеджменту. Завдання слід розмістити після титульної сторінки (Зразок <i>Додаток Г</i>)
Реферат	Реферат (1 сторінка обсягом до 800 знаків), зазначається прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва кваліфікаційної роботи магістра, основний зміст та результати дослідження. Викладення матеріалу в рефераті повинно бути стислим і точним.

	Реферат повинен бути написаний українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською). Реферат розміщується на окремому аркуші разом з ключовими словами та передує змісту. (Зразок <i>Додаток Д</i>).
Ключові слова	Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту кваліфікаційної роботи, відображати тематику дослідження. Кількість ключових слів становить 5-7. Ключові слова прописують великими літерами перед текстом анотації у називному відмінку, друкують в рядок через кому.
Зміст	Зміст повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації їх початкових сторінок. Додатки у змісті наводять з літерою їх позначення і назвою.
Перелік умовних позначень	Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться.
Обсяг кваліфікаційної роботи	Обсяг кваліфікаційної роботи магістра повинен становити 2,5-3 друкованих авторських аркуші (приблизно 70-80 сторінок формату А4). Вказані параметри стосуються основного тексту роботи, без урахування списку використаних джерел та додатків.
Основна частина кваліфікаційної роботи	Основна частина кваліфікаційної роботи має містити: <ul style="list-style-type: none"> • вступ; • розділи кваліфікаційної роботи; • висновки.
Список використаних джерел	Список використаних джерел формується здобувачем вищої освіти за його вибором одним із таких способів: <ul style="list-style-type: none"> - у порядку появи посилань у тексті; - в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис списку використаних джерел оформляється здобувачем вищої освіти з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація). – з внесеними поправками.
Додатки	До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи: <ul style="list-style-type: none"> • проміжні формули і розрахунки; • таблиці допоміжних цифрових даних; • акти впровадження, розрахунки економічного ефекту, листи підтримки результатів магістерського дослідження; • інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами кваліфікаційної роботи, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання кваліфікаційної роботи; • ілюстрації допоміжного характеру; • фінансова та статистична звітність підприємств; • інші дані та матеріали. Обов'язковим додатком до кваліфікаційної роботи магістра є копії власних публікацій магістра за результатами дослідження (статті, тези у наукових виданнях) за темою кваліфікаційної роботи.

<p>Додаткові документи</p>	<p>До внутрішньої сторони першої сторінки твердої палітурки приклеюють конверт, в який додають:</p> <ul style="list-style-type: none"> • документи (акт) щодо впровадження результатів магістерського дослідження; • відгук наукового керівника (<i>Додаток І</i>); • рецензію (<i>Додаток З</i>); • заява-засвідчення автора кваліфікаційної роботи (<i>Додаток З</i>) • звіт подібності щодо можливих зловживань, академічного шахраювання та наявності плагіату в роботі.
<p>Електронні матеріали</p>	<p>Електронні матеріали містять електронну папку з файлами тексту кваліфікаційної роботи, тексту публікації автора щодо дослідження та роздаткового матеріалу. Текстові файли мають бути у форматі .doc, а презентація у форматі .ppt. Назва файлів – прізвище автора латинськими літерами (наприклад: Ivanenko.doc, Ivanenko.ppt).</p>

3.2. Логіка і структура основних розділів роботи

Вміння лаконічно викладати факти, ефективно їх систематизувати, здійснювати глибокий аналіз та робити аргументовані висновки свідчать про високий рівень сформованості науково-дослідницьких навичок і критичного осмислення отриманих даних.

Логіка роботи визначається здобувачем вищої освіти, виходячи з об'єкта дослідження, методів і підходів: від «загального» до «конкретного» або, навпаки, від «конкретного» до «загального».

Пропозиції базуються на власних дослідженнях, мають конкретний характер, тобто за рахунок яких механізмів, заходів, змін у структурі управління, мотивації праці та інших елементів системи управління здобувач вищої освіти бачить резерви з підвищення ефективності виробництва продукції (послуг).

Кваліфікаційна робота магістра виконується за тематикою завдань професійної діяльності, містить елементи наукової новизни та практичної значущості.

3.2.1 Вступ

У **вступі** подається загальна характеристика кваліфікаційної роботи магістра, а саме:

- обґрунтування вибору теми магістерського дослідження (висвітлюється зв'язок теми кваліфікаційної роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі);
- визначається об'єкт і предмет дослідження;
- відповідно до предмета та об'єкта дослідження визначається мета і завдання дослідження;
- перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом;
- наукова новизна отриманих результатів визначається аргументовано, коротко та чітко представляються основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше);

- апробація матеріалів кваліфікаційної роботи магістра (зазначаються назви конференції, семінару та ін.);

- структура та обсяг кваліфікаційної роботи

За наявності, у вступі можуть також вказуватися:

- зв'язок роботи з науковими темами, грантами - вказується, в рамках яких програм, наукових тематик і грантів виконувалося кваліфікаційне дослідження магістра, із зазначенням номерів державної реєстрації науково-дослідних робіт;

- практичне значення отриманих результатів - надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Обсяг вступу, як правило, не повинен перевищувати 2 - 3 сторінки (приблизно 3500 – 3800 символів).

Важливе місце у вступі належить короткому огляду літературних джерел, тобто, показу стану розробки вибраної теми дослідження.

Від формулювання наукової проблеми логічно перейти до чітко сформульованої мети і конкретних завдань дослідження.

Завдання кваліфікаційної роботи визначаються шляхом декомпозиції мети на окремі прості складові, які відображають етапи дослідження в їх логічній послідовності. набір завдань з реалізації мети обґрунтовує і визначає структуру роботи, яка відображається в структурному підрозділі «зміст». Це важливо ще й тому, що заголовки таких розділів народжуються саме з формулювання завдань обраного дослідження. Тому структура роботи не є випадковою, а впливає з логіки магістерського дослідження.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи магістра - це будь-який аспект, рівень чи зріз дійсності, явища або процесу, явно чи неявно містить соціально-економічні протиріччя і породжує проблемну ситуацію, на яку спрямований процес пізнання.

Предмет дослідження кваліфікаційної роботи магістра (міститься в межах об'єкта) - ті властивості і сторони об'єкта, які найбільш рельєфно відображають приховані в ньому суперечності, проблему, яка досліджується.

У предметі відображаються взаємозв'язок проблеми і об'єкта дослідження. Приклади формулювання об'єкта і предмета по темі дослідження:

Об'єктами вивчення основних положень в менеджменті є управління організаціями та їх підрозділами за невизначеності умов і вимог. Наприклад: Тема: «Організація планування в системі управління фінансами підприємства». Об'єкт — процес управління фінансами підприємства. Предмет — організація планування в системі управління підприємством. Наприклад: Тема «Формування управлінського впливу на трудову поведінку персоналу» Об'єкт — трудова поведінка персоналу. Предмет — формування управлінського впливу на трудову поведінку персоналу.

Методи дослідження — спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Елементи наукової новизни повинні мати узагальнюючий характер і містити власні висновки та рекомендації з предмету дослідження.

Практична значущість повинна містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств (установ, організацій).

Апробація результатів роботи має містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

Остаточне редагування вступної частини роботи доцільно виконувати на завершальній стадії дослідження, коли досліджувана проблема постає перед автором у повному обсязі.

3.2.2 Основна частина

Основна частина кваліфікаційної роботи магістра складається з 3-х розділів (теоретико-методологічний, дослідницько-аналітичний, проектно-рекомендаційний) і підрозділів, які мають бути взаємопов'язані з матеріалом та викладено послідовно і логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних, інформації різноманітного характеру.

У першому теоретико-методологічному розділі основної частини розглядаються теоретичні та методологічні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета наукового дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх наукова класифікація, основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, методологічні підходи повинні мати елементи полемічності, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження, що створює передумови для проведення у наступному розділі власних наукових досліджень.

Для констатації та обґрунтування загальнотеоретичних висновків і тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних енциклопедіях, монографіях, довідниках, зарубіжних виданнях, у т.ч. з наукометричних баз Scopus, Web of Science, Webometrics, Index Copernicus та ін.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25% загального обсягу магістерської роботи. Складається зазвичай із 2-3 пунктів плану (загальний обсяг 15 - 18 стор.), що розкриває основний теоретичний підхід відповідно до сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження за обраною проблематикою.

У другому дослідницько-аналітичному розділі здобувач вищої освіти, використовуючи фактичний матеріал і зібрану інформацію під час переддипломної практики, аналізує та розкриває зміст питань на прикладі конкретного підприємства (установи, організації).

Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних, що дозволяє проводити кваліфікований аналіз, обґрунтовувати пропозиції у наступному розділі.

Джерелом інформації є планові і фактичні показники господарської діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати застосування спостережень, опитувань і обстежень та інші методи збирання первинної інформації, які використовує здобувач вищої освіти під час переддипломної практики.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, створювати базу для виявлення невикористаних резервів.

Текст кваліфікаційної роботи магістра слід підкріпити реальними документами підприємств (установ, організацій), що наводяться у додатках, які обов'язково супроводжувати стислим коментарем.

Цей розділ повинен містити: опис, характеристику сучасного стану досліджуваної теми на об'єкті дослідження, діагностування діяльності підприємства щодо обраного напрямку дослідження, ґрунтовний аналіз із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

Аналіз обов'язково повинен кореспондуватися з методологічним матеріалом, розкритим у попередньому розділі. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Рекомендовані назви другого (аналітичного) розділу: «Оцінка... стану ... (предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження)». «Дослідження ... (предмету) на ... (об'єкт дослідження)». «Аналіз ... (предмету) на ... (об'єкт дослідження)». З метою підтримки набутих навичок і умінь з алгоритмізації та складання програм, здобувач вищої освіти у кваліфікаційній роботі повинен використати сучасні комп'ютерні технології.

Обсяг другого розділу – у межах 30-35 % загального обсягу роботи (21-25 стор.) повинен включати принаймні два підрозділи.

Другий розділ, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій. Результати другого розділу використовуються для розробки рекомендацій у наступному розділі.

3.2.3 Третій проектно-рекомендаційний розділ містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких надано конкретні науково обґрунтовані

пропозиції, проекти інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємств (установ, організацій), розробки стратегії розвитку і вдосконалення системи управління.

У цьому розділі розкривають також зміст і результати власних наукових досліджень, подаються конкретні методики і моделі. Відповідно, розділ повинен містити детальні пропозиції щодо вдосконалення діяльності організації у відповідності до напрямку дослідження: кожна - з розгорнутим обґрунтуванням, який проведено у дослідницько-аналітичному розділі, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків.

Пропозиції здобувача вищої освіти щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної втіленості. При викладі матеріалу необхідно уникати загальних слів типу «підвищити», «розширити», «покращити» тощо. Потрібно розкривати не стільки підсумки, результати виконаної роботи, скільки шляхи, напрямки, нові форми і методи, які б забезпечили успішну практичну діяльність підприємств та організацій у визначенні та здійсненні ними головної мети соціально-економічних перетворень.

Рекомендовані назви третього розділу: «Вдосконалення ... (предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження)». «Шляхи удосконалення ... (предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження)». «Планування заходів з поліпшення ... (предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження)». «Розробка заходів з покращення ... (предмет дослідження) на ... (об'єкт дослідження)».

Обсяг третього розділу має становити до 30% загального обсягу кваліфікаційної роботи (приблизно 21 стор.). Важливою умовою забезпечення високої якості роботи є встановлення логічних взаємозв'язків розділів і підрозділів основної частини, зокрема, використання результатів аналізу і досліджень у подальших розробках і пропозиціях.

Виклад матеріалу підпорядковують провідній ідеї, визначеній автором, яка впливає з предмету дослідження та цілей роботи. В той же час, треба прагнути до того, щоб кожний розділ являв собою закінчену частину дослідження обраної проблеми.

3.2.4 Висновки

У **висновках** кваліфікаційної роботи магістра підбиваються підсумки проведеного дослідження, наводяться одержані наукові та практичні результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання.

Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини роботи відповідно до поставлених завдань. Для формулювання висновків та ґрунтовних пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження на наукових заходах.

Сформульовані висновки повинні базуватися на матеріалах основної частини роботи і чітко відповідати поставленим завданням. Призначення висновків – дати незалежному читачу або членам Екзаменаційної комісії, які не мають змоги повністю ознайомитися з роботою, уявлення щодо результативності роботи та можливість оцінити ступінь досягнення мети і завдань роботи, що поставлені й відображені у вступі.

Заключні висновки мають бути більш всеохоплюючими, цілісними, узагальнювати результати досліджуваної теми. Коротко наводяться найбільш важливі теоретичні положення, які містять оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності мети магістерської роботи та поставлених у вступі завдань, акцентують елементи наукової новизни, пропозиції щодо удосконалення напряму діяльності підприємства (установи, організації), що досліджується.

Для дотримання бажаного стилю висновків корисно застосовувати в пунктах висновків такі слова та вислови: проаналізовано..., встановлено..., виявлено..., що дозволило..., доведено..., показано..., досліджено..., розроблено..., отримано..., запропоновано..., рекомендовано..., вважається за доцільне... й т. ін.

Обсяг висновків, як правило, не повинен перевищувати 3 сторінки.

3.2.5 Список використаних джерел

До **списку використаних джерел** слід включати джерела, на які у тексті є посилання, а також ті, які використано при викладі конкретних наукових положень.

Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, спеціальної літератури, фахових видань, інформаційних ресурсів Інтернету, як виняток, допускається не більше 3 навчальних посібників з Інтернету.

Список використаних джерел повинен містити не менше 30 - 50 використаних та проаналізованих назв джерел інформації.

Список використаних джерел формується здобувачем за одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, або у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел оформлюється з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, наведеного у додатку 3 до цих Вимог.

Бібліографічний опис використаного джерела може обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела.

3.2.6 Додатки

У **додатках** наводяться допоміжні матеріали: копії документів, витяги із законодавчо-нормативних документів, звіти, інструкції/положення/правила,

результати соціологічних та маркетингових досліджень, анкети опитування, громіздкі таблиці, рисунки тощо.

3.2.7 Реферат, обсяг якого складає до 800 знаків, зазначається прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва кваліфікаційної роботи магістра, основний зміст та результати дослідження. Реферат подається українською, та однією з іноземних мов (переважно - англійською) і розміщується на окремому аркуші разом з ключовими словами (*додаток Д*).

3.2.8 Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у кваліфікаційній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів: 5 - 7.

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

4.1. Загальні вимоги

Оформлення кваліфікаційної роботи магістра має відповідати загальним вимогам, що висуваються до наукових робіт згідно з Національним стандартом України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення». Мова кваліфікаційної роботи — державна, стиль — науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність — логічна.

Набір тексту кваліфікаційної роботи здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (29–30 рядків на сторінці), друк – на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman.

Висота шрифту – 14 мм. Поля: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – звичайний. Наведені у роботі маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо відображаються як «Перелік умовних позначень» і надаються перед змістом. Перелік слід друкувати у дві колонки, у лівій за абеткою наводять скорочення, у правій - детальне розшифрування.

Зміст має відповідати завданню роботи. На сторінці зі змістом навпроти кожної складової кваліфікаційної роботи магістра проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи магістра поділяють на розділи та підрозділи. Кожний розділ та кожен структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки). Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами. Підрозділи нумерують у межах кожного

розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять. Абзацний відступ повинен бути однаковим до всього тексту та дорівнювати п'яти знакам. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках розділу не допускаються. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом повинна бути: не менше одного інтервалу. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками приймають такою ж, як у тексті.

Наприклад:

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього розташований тільки один рядок тексту. Підрозділи в межах розділу друкуються послідовно, один за одним - не з нової сторінки.

Роздруковані на комп'ютері програмні документи мають відповідати формату А4, включатися до загальної нумерації сторінок роботи і розміщуватися, як правило, у додатках. Заходи щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти.

В університеті діє «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», введене в дію наказом ректора №0204-1/088 від 27.02.2020 р. (URL: https://karazin.ua/storage/documents/552_N7Fu8UFiFvAjGBQhM08p5U5_ww.pdf)

Здобувачі вищої освіти усіх форм навчання беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загально прийнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики. Здобувач вищої

освіти надає на кафедру електронну версію кваліфікаційної роботи, записану на накопичувачі відповідальному адміністратору для перевірки на плагіат.

Електронна версія кваліфікаційної роботи подається з назвою, що формується за такими правилами – тема кваліфікаційної роботи, прізвище та ініціали здобувача вищої освіти, назва групи. Наприклад: УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА_Іванов І. І._ЕН-21.

4.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, додатків, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами **без** знака №.

Нумерація сторінок має бути наскрізною (включаючи ілюстрації) і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки.

Першою сторінкою є титульна сторінка, яка входить до загальної нумерації сторінок. На титульній сторінці, на завданні та змісті номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «ВСТУПУ».

4.3. Ілюстрації

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожну з них повинно бути посилання з коментарем. Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання в тексті. Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Нижче наведено приклад оформлення ілюстрацій.

Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, «Рисунок 1.2» (другий рисунок першого розділу). Назву рисунка друкують з першої великої літери і розташовують під ним (14 шрифт Times New Roman, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині), наприклад, «Рисунок 1.2 - Класифікація характеристик виробничого потенціалу». Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією. Ілюстрація має бути зрозумілою. Якщо це діаграма, то обов'язково вказуються назви та одинці виміру показників, що розміщені на осях. Якщо діаграма має дві осі значень (вертикальні осі), то під рисунком необхідно пояснити, що означає кожний тип діаграми (графік з точками або стовбчаста діаграма). Різні стовбці діаграми (сектори кругової діаграми) повинні відрізнятися один від одного штриховкою (візерунком) з обов'язковим поясненням назви кожного під рисунком або безпосередньо біля кожного сектору.

4.4. Таблиці, формули, посилання

Таблиці нумерують послідовно у межах розділу (за винятком тих, що розміщені в додатках). Нижче наведений приклад оформлення таблиці

Таблиця 3.2 - Характеристика моделей організацій

Назва моделі	Механістична організація	Організація як колектив, побудований на поділі праці	Складна ієрархічна	Організація, що реалізує концепцію зацікавлених груп
Тип моделі	Закрита система	Закрита система	Відкрита система	Відкрита система
Теоретична база	Школа наукового менеджменту	Школи людських відносин і поведінкових груп	Загальна теорія систем	Теорія балансу інтересів зацікавлених груп
Основний вид діяльності менеджменту	Оперативне управління виробництвом	Організація і управління працею	Стратегічне управління	Забезпечення співробітництва і переговорного процесу з партнерами
Критерії ефективності	Відношення результатів до витрат	Економічна ефективність з урахуванням факторів управління працею	Системна доцільність	Соціально-економічна і політична орієнтація (баланс інтересів)

Джерело: складено автором

5. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Атестація передбачає захист кваліфікаційної роботи магістра, яка підсумком навчання за освітньою програмою.

До захисту кваліфікаційної роботи магістра допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно та повною мірою виконали навчальний план.

Після завершення оформлення кваліфікаційна робота магістра подається науковому керівнику для перевірки у строки, визначені у завданні на виконання кваліфікаційної роботи магістра.

Кваліфікаційна робота магістра обов'язково повинна мати відгук наукового керівника та рецензію зовнішнього рецензента. Рецензентами можуть бути: фахівці-практики, науковці, викладачі інших закладів вищої освіти.

Етапи підготовки до захисту

5.1. Відгук керівника на кваліфікаційну роботу магістра

Повністю оформлену кваліфікаційну роботу студент надає для отримання відгуку керівнику кваліфікаційної роботи. Зразок відгуку керівника кваліфікаційної роботи наведений в *Додатку І*. Відгук керівника складається в довільній формі із зазначенням:

- актуальність дослідження;
- ефективність використаної методології;
- рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень;
- вміння самостійно вирішувати наукові та практичні задачі;
- вміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- перспективність запропонованих рекомендацій та висновків;
- недоліки роботи (за наявності).

Науковий керівник у своєму відгуку оцінює кваліфікаційну роботу магістра записом: «Допускається до захисту», а в разі негативного висновку щодо допуску здобувача вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю наукового керівника та здобувача вищої освіти.

5.2. Попередній захист (апробація)

За наявності позитивного відгуку наукового керівника кафедра ухвалює рішення про допущення дипломної роботи до процедури попереднього захисту (апробації). Попередній захист відбувається перед комісією, сформованою з науковців кафедри.

Метою проведення попереднього захисту роботи є:

- перевірка дотримання вимог щодо змісту роботи (виходячи з наданого завдання) та її оформлення;

- перевірка наявності усіх супроводжувальних документів (довідка від підприємства, відгук наукового керівника, матеріали апробації результатів дослідження (ксерокопії (витяги) програм наукових конференцій, тез доповідей, наукових статей), акт впровадження тощо);

- перевірка готовності автора до захисту роботи в екзаменаційній комісії (вільне володіння матеріалом дослідження, здатність надавати відповіді на запитання стосовно суті та результатів дослідження, наявність ілюстративного матеріалу для публічного захисту роботи).

Члени комісії роблять відповідний запис у завданні поряд із відгуком наукового керівника.

Доопрацювання

Після попереднього захисту здобувач за потреби вносить корективи в роботу з урахуванням висловлених зауважень (але після рецензування виправлення вже не допускаються).

Після проведення попереднього захисту роботу передають на зовнішнє рецензування.

5.3. Рецензування кваліфікаційної роботи магістра

Завдання рецензування — попередньо оцінити теоретико-методичний рівень підготовки здобувача, оволодіння ним науковими методами дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу практичної діяльності, здатність формулювати висновки і пропозиції, які мають практичне значення для вдосконалення стилю, форм і методів, підвищення ефективності діяльності підприємства (організації, установи).

Під час рецензування кваліфікаційної роботи здобувача визначається:

- новизна постановки і розроблення завдання;
- використання наукових методів дослідження;
- обґрунтованість висновків і пропозицій;
- участь здобувача у проведенні досліджень, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення/ідеї/методики;

- вміння здобувача чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;

- недоліки щодо змістової частини роботи та відповідності щодо вимогам оформлення кваліфікаційної роботи.

Рецензія надається письмово і повинна містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) в Екзаменаційній комісії. Обов'язковою є оцінка рецензентом кваліфікаційної роботи за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Рецензія має бути підписана рецензентом із зазначенням таких відомостей: особистий підпис, прізвище та ініціали, посада, вчене звання, науковий ступінь або посада керівника від підприємства/організації/установи. Рецензія повинна бути засвідчена печаткою установи, де працює рецензент (*Додаток 3*).

Здобувач має ознайомитися з можливими зауваженнями рецензента і бути готовим до пояснень на захисті в Екзаменаційній комісії.

Підготовка доповіді

Ключовим етапом підготовки до захисту є складання змістовної та логічно структурованої доповіді. Текст виступу має відповідати нормам академічного мовлення: бути послідовним, чітким, лаконічним, без надмірно складних синтаксичних конструкцій. Доповідь слід виголошувати у повільному й виразному темпі. Структура доповіді повинна містити:

- тему кваліфікаційної роботи та дані про наукового керівника;
- мету та завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- основні отримані результати;
- узагальнені висновки.

Доповідь має забезпечити повне й системне уявлення про виконану роботу. Доцільно підкреслювати самостійність отриманих результатів, використовуючи характерні для наукового стилю формулювання: «вивчено...», «систематизовано...», «узагальнено...», «досліджено...», «аналіз дозволив встановити...», «доцільно зазначити...», «з практичної точки зору важливим є...» тощо.

Виступ традиційно розпочинають із ввічливого звернення, наприклад: «Шановні Голово та члени Екзаменаційної комісії, шановні присутні! Дозвольте представити Вашій увазі кваліфікаційну роботу магістра „...“». Завершується доповідь словами: «Доповідь завершено. Дякую за увагу».

Ілюстративні матеріали

До тексту доповіді обов'язково додаються ілюстративні матеріали (таблиці, графіки, схеми, діаграми тощо) обсягом 7–10 слайдів. Вони мають аргументувати основні положення, підтверджувати отримані результати та обґрунтовувати висновки і рекомендації. Матеріали оформлюються у форматі, зручному для демонстрації всім присутнім, зокрема у вигляді роздаткового пакета. Ілюстративні матеріали з титульним листом (*додаток Е*) готуються у достатній кількості й додаються до кваліфікаційної роботи.

Підготовка відповідей на зауваження

Після остаточного складання тексту доповіді здобувачеві рекомендується підготувати письмові відповіді на зауваження та рекомендації, викладені у рецензії та у відгуку наукового керівника. Така підготовка допомагає уникнути труднощів під час усного обговорення та сприяє чітким, аргументованим відповідям. За можливості

слід робити посилання на фрагменти кваліфікаційної роботи, що підвищує переконливість відповідей і підтверджує достовірність отриманих результатів.

Зброшурований у твердій палітурці рукопис завершеної магістерської роботи, за наявності позитивної характеристики у письмовому відгуку наукового керівника та рецензії, подається здобувачем вищої освіти завідувачу кафедри, який приймає остаточне рішення щодо допуску до захисту та оформлює його.

Допуск до захисту засвідчується відповідним записом завідувача кафедри на титульній сторінці кваліфікаційної роботи. Якщо завідувач кафедри вважає неможливим допустити роботу до захисту через її незадовільну якість, це питання виносять на засідання кафедри за участю наукового керівника та здобувача вищої освіти. Обговорення оформлюють протоколом і подають на затвердження послідовно: декану факультету та ректору або проректору.

6. ПРОЦЕДУРА ПУБЛІЧНОГО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Атестація здобувачів ступеня магістра за спеціальностями D3 «Менеджмент» та D7 «Підприємництво та торгівля» здійснюється відповідно до Стандарту вищої освіти України та положень Освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент».

Захист кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії демонструє здатність здобувача інтегрувати теоретичні знання, практичні навички та аналітичні здібності, необхідні для розв'язання складних професійних завдань.

6.1. Захист кваліфікаційної роботи магістра здійснюється прилюдно на засіданні Екзаменаційної комісії, склад якої затверджується у встановленому порядку. Здобувач вищої освіти готує для виступу доповідь та комплект ілюстративних матеріалів, що надаються кожному члену Екзаменаційної комісії.

Під час прилюдного захисту здобувач презентує основні положення та результати проведеного дослідження, а також відповідає на запитання членів комісії й інших присутніх фахівців. Усі етапи процедури захисту фіксуються секретарем комісії у протоколі.

Процедура захисту передбачає такі етапи:

- доповідь здобувача щодо змісту кваліфікаційної роботи (7–10 хв.);
- оголошення відгуку наукового керівника;
- оголошення рецензії;
- відповіді здобувача на зауваження та коментарі, висловлені науковим керівником і рецензентом (за наявності зауважень);
- виступи присутніх на засіданні.

6.2. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінювання кваліфікаційної роботи магістра є важливим елементом атестації здобувачів вищої освіти та здійснюється відповідно до вимог стандартів вищої освіти України й освітньо-наукової програми «Інноваційний менеджмент і підприємництво». Метою оцінювання є визначення рівня наукової підготовки здобувача, його здатності до самостійного дослідження, сформованості фахових компетентностей і готовності до професійної діяльності у сфері інноваційного менеджменту та підприємництва.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, що дозволяє всебічно охарактеризувати якість виконаної роботи, ступінь її наукової новизни, практичну значущість і рівень володіння здобувачем досліджуваною проблематикою. Підсумкова оцінка визначається Екзаменаційною комісією з урахуванням змісту кваліфікаційної роботи, відгуку наукового керівника, зовнішньої рецензії, якості доповіді та відповідей здобувача на запитання під час прилюдного захисту.

Рівень «Відмінно» (90–100 балів)

Оцінка «відмінно» присвоюється у випадку, якщо кваліфікаційна робота характеризується високим рівнем наукової культури, логічністю викладу, інноваційністю підходів та вмінням здобувача здійснювати комплексне дослідження. Робота повинна відповідати таким критеріям:

- продемонстровано глибоке критичне осмислення наукових джерел і сучасного стану досліджуваної проблеми;

- застосовано сучасні та методологічно обґрунтовані методи дослідження;

- сформовано та проаналізовано формалізовану модель проблеми (за наявності відповідного методичного підходу);

- проведено повний комплекс теоретичних, аналітичних чи емпіричних досліджень;

- сформульовано логічні, аргументовані та практично значущі висновки і пропозиції;

- результати наукового дослідження опубліковано у фахових виданнях або представлено на наукових конференціях.

Робота демонструє здатність здобувача до наукової творчості, самостійного мислення та розв'язання складних професійних завдань.

Рівень «Добре» (70–89 балів)

Оцінка «добре» виставляється роботам, у яких простежується самостійний підхід до дослідження, проте окремі його етапи потребують більшої глибини або ретельності. Кваліфікаційна робота характеризується такими ознаками:

- літературні джерела опрацьовані системно, але критична інтерпретація частково недостатня;

- проведено аналіз статистичних, інформаційних або звітних матеріалів базової організації;

- виконано комплексне дослідження, але окремі елементи потребують кращого методологічного обґрунтування;

- сформульовані висновки та пропозиції є коректними, проте не повністю аргументованими або недостатньо узгодженими з отриманими результатами;

робота є логічною та академічно грамотною, але може містити несуттєві недоліки змістового чи технічного характеру.

Рівень «Задовільно» (50–69 балів)

Оцінка «задовільно» свідчить про відповідність роботи мінімальним вимогам до магістерської кваліфікаційної роботи. Для цього рівня характерні такі особливості:

тема розкрита на базовому рівні, однак аналіз носить описовий характер; опрацьовано необхідні джерела, але критичність та системність дослідження є недостатніми;

використання статистичних чи інформаційних матеріалів має фрагментарний характер;

результати дослідження та висновки сформульовані, але не мають достатньої доказової бази;

робота містить окремі логічні, методичні або технічні недоліки, що не дозволяють оцінити її вище.

Робота допускається до захисту, однак потребує покращення для досягнення вищого академічного рівня.

Рівень «Незадовільно» (0–49 балів)

Оцінка «незадовільно» виставляється у разі, якщо робота не відповідає вимогам магістерського рівня підготовки і не може бути допущена до успішного захисту. Основні недоліки:

тема не розкрита або розкрита частково, відсутня логічна структура; джерельна база є недостатньою, застарілою або опрацьована поверхово; методи дослідження застосовані некоректно або не застосовані взагалі; відсутня повноцінна аналітична частина; висновки не підтверджені даними або не відповідають змісту роботи; робота має істотні порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація матеріалів тощо);

під час захисту здобувач не демонструє володіння матеріалом, дає нечіткі або неправильні відповіді на запитання.

У разі отримання оцінки «незадовільно» робота потребує суттєвого доопрацювання та повторного подання до захисту.

6.3. Порядок ухвалення підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка кваліфікаційної роботи визначається на закритому засіданні Екзаменаційної комісії за результатами прилюдного захисту. Комісія враховує:

- зміст і якість виконаної роботи;
- рівень наукової новизни та практичної значущості результатів;
- якість структури, логіки та оформлення;
- відгук наукового керівника;
- зовнішню рецензію;
- якість доповіді під час захисту;
- повноту й аргументованість відповідей на запитання;
- загальний рівень теоретичної та наукової підготовки здобувача.

Рішення комісії ухвалюється більшістю голосів і оголошується того ж дня після оформлення протоколу.

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи магістра Екзаменаційна комісія приймає рішення щодо присудження ступеня магістра менеджменту, підприємництва та торгівлі.

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

Законодавчі та нормативні акти

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (в редакції від 16.10.2024) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII (редакція від 16.08.2024) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> ;
3. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності: 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня, рівень освіти: Магістр (Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 959.
4. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 р. № 961. Національної рамки кваліфікації, національного класифікатору України.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (Редакція від 16.01.2024,)// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text> (дата звернення: 29.08.2024).
6. Національна рамка кваліфікацій Постанова Кабінету міністрів від від 23 листопада 2011 р. № 1341 (в редакції від 02.07.2020) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 29.08.2024).
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 (Редакція від 21.12.2022,)// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п> (дата звернення: 25.08.2024).
8. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64411
9. ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфери науки та техніки. Структура і правила оформлення» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001217-96#Text>

Електронні ресурси:

1. Архів періодичних видань із фондів ЦНБ Каразин.Back2News
2. Архів української періодики LIBRARIA
3. Глобальна онлайн-платформа навчання Coursera;
4. Електронний архів університету eKhNUIT
5. Ресурси Clarivate: Web of Science, eLibraryUSA, Research4Life;
6. Ресурси Elsevier: ScienceDirect, Scopus, SciVal;
7. Ресурси відкритого доступу: SAGE_Gold OA, STATISTA_infographic, Дисертації EBSCO.
8. Онлайн-генератор посилань за ДСТУ 8302:2015
<https://www.grafiati.com/uk/blogs/dstu-8302-2015-referencing-generator/>

Офіційні сайти Державних організацій

1. Сайт Президента України <http://www.president.gov.ua/>
2. Сайт Верховної Рада України <http://www.rada.gov.ua/>
3. Сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Сайт Національного банку України
<http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
5. Міністерство охорони навколишнього природного середовища
<https://menr.gov.ua/>
6. Міністерство промислової політики <http://www.kmu.gov.ua/>
7. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua/>
8. Державна служба автомобільних доріг України "Укравтодор"
<http://ukravtodor.gov.ua/>
9. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
<http://www.me.gov.ua/>
10. Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Національна бібліотека України ім.В.І. Вернадського https://irbis-nbuv.gov.ua/irbis_nbuv.html
12. Бібліотека економіста <https://library.if.ua/books/>

ДОДАТКИ

Орієнтована тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти
міждисциплінарної освітньо-наукової програми
ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА МЕНЕДЖМЕНТ
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність D3 Менеджмент
Спеціальність D7 Торгівля

1. Розробка та оцінка стратегічних моделей інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу в умовах цифрової трансформації
2. Управління ризиками та ефективністю інноваційних проектів у сучасних організаціях
3. Дослідження впливу ESG-стратегії на конкурентоспроможність підприємств та управлінські рішення
4. Формування креативного потенціалу менеджерів для реалізації інноваційних бізнес-процесів
5. Моделювання інтеграції цифрових технологій у систему управління підприємницькими процесами
6. Адаптація міжнародних інноваційних бізнес-моделей до локального ринку: управлінський підхід
7. Правові інструменти стимулювання інноваційної діяльності та їхній вплив на управлінські практики
8. Фінансове планування та інвестиційні механізми для забезпечення сталого розвитку інноваційних стартапів
9. Вплив інноваційного маркетингу на формування брендової цінності та управління споживчою поведінкою
10. Комплексна система управління ризиками інноваційних проектів у корпораціях: стратегічний аналіз
11. Розробка та апробація управлінських моделей для стартапів у високотехнологічних секторах
12. Лідерство та командотворення у процесі реалізації інноваційних стратегій: практичне дослідження
13. Оцінка ефективності цифрової трансформації управлінських процесів та її вплив на організаційний розвиток
14. Соціальна відповідальність та етичні практики у менеджменті інноваційних підприємств
15. Розробка PR- та бренд-стратегій для інноваційних компаній з урахуванням управлінських цілей
16. Застосування кількісних методів та інструментів аналізу для оцінки ефективності інноваційних проектів
17. Механізми впровадження інноваційних технологій для забезпечення сталого розвитку підприємств
18. Управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур у глобальному інноваційному середовищі

19. Педагогічні та психологічні аспекти підготовки менеджерів інноваційного розвитку підприємств
20. Моделювання та оптимізація бізнес-процесів стартапів із використанням методів проектного менеджменту
21. Розробка фінансово-інвестиційних стратегій для підтримки креативних індустрій в умовах невизначеності
22. Дослідження впливу міжнародних стандартів інноваційного підприємництва на локальні управлінські практики
23. Розробка системи мотивації персоналу для підтримки інноваційних процесів у підприємствах
24. Методика комплексної оцінки економічної ефективності інноваційних проектів у торговельних підприємствах
25. Розробка та оцінка ефективності інноваційних управлінських моделей для технологічних стартапів
26. Моделювання фінансово-інвестиційних стратегій стартапів у високотехнологічних секторах економіки
27. Управління ризиками та оцінка конкурентоспроможності інноваційних стартапів на глобальному ринку
28. Створення та адаптація бізнес-моделей стартапів у сфері креативних індустрій: дослідницький підхід
29. Вплив інноваційного маркетингу на розвиток бренду та залучення інвесторів у стартапах
30. Системна організаційна структура та командотворення для підвищення ефективності стартапів у умовах невизначеності
31. Моделювання соціальної відповідальності та корпоративної етики як фактору підвищення конкурентоспроможності бізнесу
32. Розробка системи етичного контролю та її вплив на управління стартапами високих технологій
33. Емпіричне дослідження впровадження ESG-стратегій та етичних норм у менеджменті інноваційних компаній
34. Оцінка впливу корпоративної культури на інноваційний розвиток підприємств
35. Розробка методики забезпечення етичної поведінки у процесі цифрової трансформації управлінських процесів
36. Дослідження впливу цифровізації на ефективність управлінських рішень у підприємствах інноваційного сектору
37. Моделювання цифрових трансформацій бізнес-процесів для підвищення конкурентоспроможності компаній
38. Оцінка впливу цифрової трансформації на корпоративну культуру та етичні стандарти підприємств
39. Розробка стратегій формування інноваційної корпоративної культури у стартапах високих технологій
40. Дослідження впливу етичної комунікації на ефективність управлінських рішень у інноваційних підприємствах

Заява щодо обрання напрямку наукового дослідження
і призначення кандидатури наукового керівника
(зразок)

Завідувачу кафедри
(назва кафедри)

(ступінь, звання, ім'я та прізвище завідувача кафедри)

Здобувача (ки) вищої освіти
_____ форми навчання
спеціальностей D3 «Менеджмент»; D7 «Торгівля»
міждисциплінарної освітньо-наукової програми
«Інноваційне підприємництво та менеджмент»

(ім'я та прізвище здобувача)

Заява

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи у наступній редакції

«_____»
(назва теми роботи)

та призначити наукового керівника

_____ (вказати науковий ступінь, звання)

(Прізвище ім'я по батькові керівника)

«__» _____ 20__р.

Підпис

Зразок оформлення титульної сторінки

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Економічний факультет

Кафедра економіки та менеджменту

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: « _____ »
(назва теми роботи)

Виконав (ла) здобувач 2 курсу, групи ЕЛ-61
Спеціальностей: D3 Менеджмент; D7
Торгівля
міждисциплінарної освітньо-наукової
програми «Інноваційне підприємництво та
менеджмент

_____ (підпис) (ім'я та прізвище здобувача)

Керівник наукової роботи: _____
(ступінь, звання керівника)

_____ (підпис) (ім'я та прізвище керівника)

Рецензент: _____
(ступінь, звання, місце роботи)

_____ (підпис) (ім'я та прізвище рецензента)

Харків 20__

Зразок оформлення завдання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет економічний
Кафедра економіки та менеджменту
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр
Спеціальність D3 Менеджмент; D7 Торгівля
Освітньо-наукова програма «Інноваційне підприємництво та менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ім'я, прізвище)
« _____ » _____ 20 ____ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____ «**НАЗВА РОБОТИ**»
керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом вищого навчального закладу від « _____ » _____ 2025 року № _____
2. Строк подання студентом роботи « _____ » _____ 20 ____ р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити: **ЗРАЗОК:** проаналізувати теоретичні підходи до функцій кадрової служби та її місця в системі управління персоналом; вивчити наявні практики організації кадрової служби на прикладах зарубіжних компаній; проаналізувати основні економічні показники діяльності медичної установи; визначити ключові проблеми та показники ефективності діяльності кадрової служби; запропонувати заходи із застосуванням цифрових інструментів та обґрунтувати економічну доцільність.

4. План роботи

№ з/п	Назва етапів роботи
1	Розробка та узгодження змісту кваліфікаційної роботи магістра, ознайомлення з літературними джерелами за темою.
2	Робота над теоретичним розділом, теоретико-методичні засади організації роботи кадрової служби підприємства.
3	Доопрацювання першого розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника. Написання другого розділу кваліфікаційної роботи. Обробка аналітичного матеріалу діяльності організації.
4	Доопрацювання другого розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника. Підготовка третього розділу кваліфікаційної роботи.
5	Доопрацювання третього розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника. Написання вступу, висновків кваліфікаційної роботи магістра; оформлення списку використаних джерел.
7	Доопрацювання кваліфікаційної роботи згідно з рекомендаціями наукового керівника, подання на рецензування.
8	Подання роботи на кафедру

5. Дата видачі завдання « ___ » _____ 20__ р.

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-наукової програми

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Зразок оформлення реферату українською мовою

Реферат

Кваліфікаційна робота магістра Петренка Петра Петровича на тему «Підвищення конкурентоспроможності підприємства сфери послуг» виконана на 93 стор. комп'ютерного тексту. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатку; містить 19 таблиць, 4 рисунки, 1 додаток, список використаних джерел, що налічує 67 джерел.

Об'єктом дослідження є ринок послуг громадського харчування м. Харкова.

Предметом дослідження є управлінські рішення щодо підвищення конкурентоспроможності ресторану «Мафія» на ринку послуг громадського харчування у м. Харків.

Методи дослідження: методика дослідження, аналізу та обробки матеріалу, зокрема аналіз, економіко-статистична обробка результатів.

Отримані результати:

— розглянуто теоретичні аспекти застосування технологій бережливого виробництва для підвищення конкурентоспроможності підприємства сфери послуг громадського харчування та розроблено авторську методику оцінки конкурентоспроможності;

— досліджено та ідентифіковано інструменти бережливого виробництва для усунення втрат на підприємствах сфери послуг громадського харчування та розроблено алгоритм впровадження концепції бережливого виробництва;

— проаналізовано поточну стратегічну позицію досліджуваного підприємства та оцінено його конкурентоспроможність на ринку послуг громадського харчування на ринку м. Харкова;

— розроблено проект впровадження концепції бережливого виробництва та апробовано авторський алгоритм для забезпечення зростання конкурентоспроможності підприємства сфери послуг громадського харчування.

Практичне значення результатів роботи полягає у тому, що зроблені теоретичні висновки та отримані практичні результати можуть бути використані для розробки заходів для підвищення рівня конкурентоспроможності мережі ресторану «Мафія» на ринку ресторанних послуг м. Харкова та завоювання міцної конкурентної позиції.

Ключові слова: КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, СФЕРА ПОСЛУГ, ПІДПРИЄМСТВО, ОЦІНКА, УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ

Abstract

Qualifying work of Master of Petrenka Petra Petrovycha on the topic "Increasing the competitiveness of enterprises in the service sector" was completed on 93 pages. computer text. The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, and an appendix; contains 19 tables, 4 figures, 1 appendix, a list of used sources, which includes 67 sources.

The object of the study is the market of catering services in the city of Kharkiv.

The subject of the study is management decisions on increasing the competitiveness of the "Mafia" restaurant in the market of catering services in the city of Kharkiv.

Research methods: methods of research, analysis and processing of material, in particular analysis, economic and statistical processing of results.

Obtained results:

— considered the theoretical aspects of applying lean production technologies to increase the competitiveness of enterprises in the field of public catering services and developed the author's methodology for assessing competitiveness;

— researched and identified tools of lean production to eliminate losses at enterprises in the field of catering services and developed an algorithm for implementing the concept of lean production;

— the current strategic position of the researched enterprise was analyzed and its competitiveness in the market of public catering services in the market of Kharkiv was assessed;

— the project of implementing the concept of lean production was developed and the author's algorithm was tested to ensure the growth of the competitiveness of the enterprise in the field of catering services.

The practical significance of the work results is that the theoretical conclusions made and the practical results obtained can be used to develop measures to increase the level of competitiveness of the "Mafia" restaurant chain in the market of restaurant services in Kharkiv and gain a strong competitive position.

Keywords: COMPETITIVENESS, SERVICE SECTOR, ENTERPRISE, EVALUATION, MANAGEMENT DECISIONS

ПАМ'ЯТКА щодо проведення перевірки кваліфікаційних робіт щодо наявності запозичень

Перевірка здійснюється відповідно до Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів, введеного в дію наказом ректора університету № 0204-1/088 від 27 лютого 2020 р.

Для перевірки щодо наявності запозичень із текстів, присутніх в базах даних Університету, базах даних інших закладів вищої освіти та в мережі Інтернет використовується антиплагіатна інтернет-система Strikeplagiarism.com (далі – Антиплагіатна система).

Здобувач вищої освіти повинен подати до кафедри електронний варіант роботи, а також подати **заяву** на ім'я ректора за формою (додаток). Заяву здобувач вищої освіти заповнює, роздруковує, робить скан або якісне фото і надсилає разом з роботою науковому керівнику.

Науковий керівник **ОСОБИСТО** надсилає файл з електронною версією кваліфікаційної роботи системному оператору.

Файл з електронною версією роботи повинен містити повний обсяг кваліфікаційної роботи **без списку літератури і додатків** включаючи титульну сторінку, потім йде дві пусті сторінки - замість них до роботи буде підшите завдання (звертаємо Вашу увагу, що якщо залишаєте одну сторінку, то завдання під час скріплення роботи повинно міститися на одному листі –друкується з обидвох боків), зміст...

Після перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною системою вносити будь-які зміни та правки **СУВОРО ЗАБОРОНЕНО!!!** Саме цей варіант повинен бути роздрукованим.

Перевірка електронної версії роботи можлива тільки для текстів робіт, наданих у форматі **PDF**: з типовим ім'ям файла (прізвище здобувача вищої освіти_назва типу роботи_прізвище керівника_назва освітньої програми_дата):
Ivanenko_diplom_Ternova_MO_10.12.23.pdf

Скорочені назви освітніх програм:

Менеджмент бізнес-процесів (МБП)

Менеджмент організацій (МО)

Публічне управління (ПУ)

Рекомендовані показники оригінальності за величиною Коефіцієнта Подібності № 1 становлять:

- не більше 20% – оригінальна робота,
- від 21% до 50% – задовільно оригінальна робота,
- від 51% до 90% – умовно оригінальна робота,
- більше 90% – неоригінальна робота.

Якщо в Звіті Подібності значення **Коефіцієнта Подібності № 2** перевищує **10%** або у великій кількості наявний сигнал «Тривога!», то робота вважається

умовно оригінальною при будь-якому значенні Коефіцієнта Подібності № 1, а її Повний Звіт Подібності підлягає ретельній перевірці фахівцями із тематики кваліфікаційної роботи. Інше від 10% значення Коефіцієнта Подібності № 2, що визначає роботу як умовно оригінальну, може бути встановлено Вченою радою факультету (навчально-наукового інституту) тільки у виняткових випадках.

Коефіцієнт Подібності № 1 – це значення (у відсотках), що визначає рівень запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), які складаються з фрагментів тексту, що містять щонайменше п'ять слів (довідково: у більшості мов загальновикористаними є фрази з п'яти і більше слів; перевищення встановленого значення Коефіцієнту Подібності № 1 не є ознакою наявності неправомірних запозичень, але вказує на необхідність ретельної перевірки тексту роботи та Повного Звіту Подібності фахівцем з тематики роботи).

Коефіцієнт Подібності № 2 – це значення (у відсотках), що визначає рівень запозичень, знайдених у певних джерелах (базах даних та Інтернеті), які складаються з фрагментів тексту, що містять щонайменше 25 слів. Інша, відмінна від 25 слів, довжина фрагменту може встановлюватися Адміністратором на основі рекомендацій представників компанії Plagiat.pl (довідково: перевищення встановленого значення

Коефіцієнту Подібності № 2 не є ознакою наявності плагіату, але вказує на необхідність ретельної перевірки тексту роботи та Повного Звіту Подібності фахівцем з тематики роботи). – Сигнал «Тривога!». Сигнал «Тривога!» з'являється, якщо є вірогідність прихованого запозичення, він привертає увагу Системного Оператора до можливої спроби автора сфальсифікувати результат перевірки з метою збільшення показників оригінальності роботи. Сигнал «Тривога!» – це повідомлення, що вказує щодо наявності у тексті:

- знаків одного алфавіту, замінених схожими за написанням знаками іншого алфавіту; наприклад, заміна кирилических літер на латинські, призводить до утворення формально іншого слова при однаковому зовнішньому вигляді;
- символів, виділених білим кольором, які поєднують слова та можуть використовуватися для імітації пробілів між ними;
- збільшеної відстані між буквами всередині слова, що імітує наявність пробілу між ними, в той час як саме слово може бути утворено шляхом злиття декількох слів;
- пробілів з малим розміром, які впливають на візуальне поділення тексту на окремі слова.

Наявність сигналу «Тривога!» у великій кількості, яка визначається як 10 або більше разів в середньому на сторінку тексту або 50 і більше разів на окремих його сторінках – вказує на необхідність додаткового ретельного перегляду тексту роботи та Повного Звіту Подібності фахівцем з тематики роботи.

Приклад заяви на перевірку кваліфікаційної роботи на запозичення

Додаток 1 до Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчально-методичних видань щодо наявності запозичень з інших документів

Введено в дію:

наказ ректора №0204-1/088 від 27.02.2020 р.

Ректору Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

здобувача _____.

прізвище, ім'я та по батькові

форма здобуття освіти денна _____.

денна, заочна (дистанційна)

ступінь вищої освіти магістр _____.

(бакалавр, магістр)

спеціальностей D3 Менеджмент; D7 Торгівля _____.

(код та найменування спеціальності; спеціалізації)

факультет (інститут) економічний _____.

(найменування факультету або інституту)

З А Я В А

Підтверджую, що текст кваліфікаційної роботи (проекту)

«НАЗВА теми»

був написаний мною особисто; не містить запозичень із інших документів, а також чужих опублікованих результатів без належного посилання на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів.

Електронна версія роботи, яка надана для перевірки щодо наявності запозичень з інших документів, повністю збігається з друкованою.

Ознайомлений з Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів.

_____ дата _____
(дата)

_____ підпис _____
(підпис)

Зразок оформлення титульного аркуша ілюстративного матеріалу

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Економічний факультет

Кафедра економіки та менеджменту

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

до кваліфікаційної роботи магістра

на тему «УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ
ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав (ла): студентка 2 курсу, групи ЕЛ-61

Спеціальностей D3 «Менеджмент»;
D7 «Торгівля» освітньо-наукової програми
«Інноваційне підприємництво та
менеджмент»

(підпис) (ім'я та прізвище здобувача)

Керівник наукової роботи:

(ступінь, звання керівника)

(підпис) (ім'я та прізвище керівника)

Харків – 20____

Зразок оформлення рецензії

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра здобувача вищої освіти групи ЕЛ–61 спеціальностей D3 «Менеджмент»; D7 «Торгівля» освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
ГУЗЕНКО ТЕТЯНИ ОЛЕКСАНДРІВНИ
на тему: «Удосконалення управління виробничим потенціалом підприємства»

Зміст рецензії:

Новизна постановки і розроблення задачі. Використання наукових методів дослідження. Обґрунтованість висновків і пропозицій.

Участь здобувач вищої освіти у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення /ідеї/ методики.

Вміння здобувач вищої освіти чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його.

Недоліки роботи (змістової частини роботи). Загальний висновок.

Рецензент:

(науковий ступінь, вчене звання, посада, повна назва підприємства, організації, установи)

(підпис)
М.П.

(ім'я, прізвище)

«__»_____20__р.

Зразок оформлення відгуку наукового керівника

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу магістра здобувача вищої освіти групи ЕЛ–61 спеціальностей D3 «Менеджмент»; D7 «Торгівля» освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент»
ГУЗЕНКО ТЕТЯНИ ОЛЕКСАНДРІВНИ

на тему: «Удосконалення управління виробничим потенціалом підприємства»

Зміст відгуку:

Актуальність дослідження. Ефективність використаної методології.

Рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень.

Вміння самостійно вирішувати наукові і практичні завдання. Вміння логічно, послідовно викладати матеріал і робити висновки. Перспективність запропонованих рекомендацій та висновків.

Науковий керівник:

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис) (ім'я та прізвище керівника)

«__»_____20__р.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Тешева Лариса Василівна
Бабич Дмитро Володимирович
Бабич Світлана Миколаївна
Калініченко Людмила Леонідівна
Крикун Ольга Олександрівна
Медяник Юлія Геннадіївна
Михайленко Дар'я Геннадіївна
Нескородєв Семен Миколайович
Тернова Ірина Анатоліївна
Шуміло Ольга Станіславівна
Чужданова Марія Василівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації до виконання та оформлення
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня міждисциплінарної
освітньо-наукової програми «Інноваційне підприємництво та менеджмент»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 23.01.2026. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 2,94. Обсяг 0,763 Мб. Зам. № 22/26.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна